

HVIS DU KUNNE BESTEMME ...

Af Anja Kjærgaard · anjak@hum.au.dk & Marianne Ester Back · meba@hum.au.dk

Folketingsvalget står for døren. Vi har bedt vores egne eksperter fra DPU, HUM og TEO om at give indspark til debatten og bud på, hvordan vi skal forholde os til folkeskolen, velfærden og krisen

Marie Vejrup
Nielsen

mvn@teo.au.dk

Adjunkt Marie Vejrup Nielsen,
Afdeling for Religionsvidenskab

Om økonomisk krise

Hvad mangler du i den aktuelle diskussion om den økonomiske krise set ud fra et religionsvidenskabeligt perspektiv?

Der er en række spørgsmål, det ville være interessante at se nærmere på. F.eks. har det før været fremhævet, at danskernes lave religiøse aktivitet eventuelt kunne hænge sammen med, at danskerne har

det for godt! Noget, der knytter an til teorier om, at religion er noget, man har for at klare kriser. Der kunne også være helt andre sammenhænge mellem økonomisk krise og religion. Man kunne f.eks. overveje, om der er flere, der melder sig ud af Folkekirken af økonomiske årsager. Og om folk bruger færre eller flere penge på religiøs aktivitet i økonomisk trængte tider.

Hvorfor er netop det aspekt vigtig for debatten?

For mig som forsker i samtidsreligion er det altid interessant at se på, hvordan forandringer i samfundet afspejler sig i forandringer i det religiøse landskab. F.eks. om de ændringer af velfærdssamfundet, der diskuteres også vil påvirke de religiøse mønstre. Den danske flexicurity-model er jo ikke kun gældende på det økonomiske område. Langt de fleste danskere er f.eks. medlem af Folkekirken, men udøver stor frihed i deres religiøse aktivitet. Vil det også ændre sig fremover, så vi i stedet for en bred Folkekirke, vil se flere specialiserede, privatiserede udtryksformer for religiøst tilhørsforhold?

Hvis du kunne bestemme, hvordan forholder vi os bedst til krisen som mennesker?

Hvis jeg kunne bestemme, ville mit ønske være, at vi forholder os til krisen som et fælles problem. Og at der derfor sørges for, at der både er sikkerhedsnet for de mennesker, som har det hårdest i krisen, og samtidigt fleksibilitet i systemet. Det er jo nok en flexicurity-ønskedrøm, som måske ikke er i så høj kurs længere!

Marie Vejrup Nielsen forsker lige nu i moderne kristendom.

Niels Egelund
 egelund@dpu.dk

Professor Niels Egelund, Center for
 Strategisk Uddannelsesforskning

Om folkeskolen

Hvad mangler du i den aktuelle diskussion om folkeskolen?

Jeg mangler en debat om, hvad der skal til for at være mere inkluderende, herunder en debat om, hvorfor det, trods gode intentioner om inklusion, kun ser ud til at være gået den forkerte vej. Når jeg i den forbindelse taler om inklusion, tænker jeg både på elever med særlige behov, etniske elever og danske elever. På alle tre dimensioner indtager Danmark en særligt dårlig position i forhold til de øvrige nordiske lande.

Hvorfor er netop det aspekt vigtig for debatten?

Vi har heldigvis i Danmark et mål om lighed, og det er vigtigt at beholde, og det er derfor ikke acceptabelt, at vi skaber større og større ulighed. Der er sat mange initiativer i gang, herunder lovændringer, men stort set ingen af dem berører det, der foregår inde i klasserummets "sorte box", og hvis vi ikke får gjort noget der, fortsætter vi ad den uønskede bane.

Hvis du kunne bestemme, hvordan vil en fremtidig folkeskole så se ud?

Det ideelle ville være en folkeskole, der har elever, der afspejler variationen i det danske samfund. Der er til gengæld ikke frit skolevalg, og der er ikke privatskoler. Lærerne har en 5-årig kandidatgrad og underviser kun i et eller to fag, ligesom de kun underviser på højst tre klassetrin. Eleverne får hver dag feedback på deres arbejde, bl.a. gennem test, der er indbyggede i læremidlerne og gennem vurdering af hjemmearbejde.

Niels Egelund forsker i social- og specialpædagogik.

Lektor Michael Böss,
 Afdeling for Engelsk

Om velfærd

Hvad mangler du i den aktuelle velfærdsdiskussion?

Jeg mangler en grundlæggende diskussion af velfærdssystemet som et etisk og dermed medmenneskeligt projekt, som rækker ud over det politiske. Men også som et projekt, som har til formål at sikre det danske samfund mod fragmentering og opløsning.

Hvorfor er netop det aspekt vigtig for debatten?

Velfærdssystemet vil falde sammen, hvis vi som borgere kun har øje for, hvad vi selv "får ud af det" og glemmer at tage hensyn til samfundets fælles vel. Velfærdssystemet byggede oprindeligt på værdier om solidaritet, gensidighed og personligt ansvar. Disse værdier er blevet trængt i baggrunden af de senere årtiers rettighedstænkning.

Hvis du kunne bestemme, hvordan vil en fremtidig velfærdsmodel se ud?

Hvis vi ser velfærd som et etisk projekt, der rækker ud over det politiske, bør staten ikke være den eneste parthaver i leveringen af den.

Michael Böss forsker i demokrati og borgere.

Michael Böss
 engmb@hum.au.dk